

NOVI PRAVILNICI S PODRUČJA NUKLEARNE SIGURNOSTI

Nevenka Novosel, Matjaž Prah i Ankica Čižmek
Državni zavod za nuklearnu sigurnost,
Ulica grada Vukovara 284, Zagreb
e-mail: nevenka.novosel@dzns.hr

UVOD

Temeljem članka 35. Zakona o nuklearnoj sigurnosti [1] podzakonske propise iz područja nuklearne sigurnosti donosi ravnatelj Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, kao središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove nuklearne sigurnosti u Republici Hrvatskoj.

U razdoblju od 2006. godine donesena su tri pravilnika:

- Pravilnik o obavljanju nuklearne djelatnosti [2],
- Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati stručne organizacije za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti [3] i
- Pravilnik o kontroli nuklearnog materijala i posebne opreme (“Narodne novine” br. 15/08).

Tijekom 2007. godine dovršen je prijedlog teksta Pravilnika o uvjetima nuklearne sigurnosti i zaštite za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu i razgradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost. Očekuje se da će navedeni Pravilnik biti donesen čim se prikupe suglasnosti određenih tijela državne uprave.

U ovom radu bit će detaljnije opisane odredbe Pravilnika o obavljanju nuklearne djelatnosti, Pravilnika o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati stručne organizacije za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti i prijedloga Pravilnika o uvjetima nuklearne sigurnosti i zaštite za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu i razgradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost.

PRAVILNIK O OBAVLJANJU NUKLEARNE DJELATNOSTI

Pravilnikom o obavljanju nuklearne djelatnosti [2] se propisuje postupak najave namjere obavljanja nuklearne djelatnosti, podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti i postupak donošenja rješenja o izdavanju dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti. Ovim Pravilnikom se

također uređuje sadržaj obrazaca najave namjere obavljanja nuklearne djelatnosti i zahtjeva za izdavanje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti te način vođenja registra nuklearnih djelatnosti.

Nuklearne djelatnosti u smislu ovoga Pravilnika su:

1. korištenje nuklearnog materijala u energetske svrhe (reaktor snage u nuklearnoj elektrani, nuklearnoj toplani i nuklearnoj propulziji),
2. korištenje nuklearnog materijala u istraživačke svrhe (istraživački reaktor),
3. rudarenje nuklearnog materijala i prerada rude (rudnik uranija i torija s postrojenjem za preradu rude),
4. proizvodnja i obogaćivanje nuklearnog goriva,
5. prerada istrošenog goriva porijeklom iz reaktora,
6. skladištenje nisko i srednje radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora u količinama koje zahtijevaju primjenu mjera nuklearne sigurnosti i zaštite,
7. odlaganje nisko i srednje radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora u količinama koje zahtijevaju primjenu mjera nuklearne sigurnosti i zaštite,
8. skladištenje istrošenog goriva i drugog visoko radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora,
9. odlaganje istrošenog goriva i drugog visoko radioaktivnog otpada porijeklom iz reaktora,
10. skladištenje nuklearnog materijala kategorija I. i II. prema Dodatku II. Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala,
11. odlaganje nuklearnog materijala kategorija I, II. i III. prema Dodatku II. Konvencije o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala.

Namjera obavljanja nuklearnih djelatnosti mora se najaviti Državnom zavodu za nuklearnu sigurnost. Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti podnosi se Državnom zavodu za nuklearnu sigurnost najranije godinu dana nakon najave namjere obavljanja nuklearne djelatnosti. Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti koji podnosi Državnom zavodu za nuklearnu sigurnost, pravna osoba treba priložiti, ovisno o vrstama nuklearnih djelatnosti, odgovarajuću dokumentaciju. Na temelju pregledane dokumentacije Državni zavod za nuklearnu sigurnost je dužan izvjestiti pravnu osobu o ocjeni dokumentacije u roku od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva. U slučaju negativne ocjene dokumentacije, Državni zavod za nuklearnu sigurnost će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti. Pravna osoba može početi obavljati nuklearnu djelatnost nakon što Državni zavod za nuklearnu

sigurnost donese rješenje o izdavanju dozvole za obavljanje nuklearne djelatnosti.

Državni zavod za nuklearnu sigurnost vodi registar nuklearnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj kao službenu evidenciju nuklearnih djelatnosti.

PRAVILNIK O POSEBNIM UVJETIMA KOJE MORAJU ISPUNJAVATI STRUČNE ORGANIZACIJE ZA OBAVLJANJE ODREĐENIH POSLOVA IZ PODRUČJA NUKLEARNE SIGURNOSTI

Ovim Pravilnikom [3] propisuju se posebni uvjeti koje mora ispunjavati stručna organizacija za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti. Ispunjavanje posebnih uvjeta utvrđuje rješenjem Državni zavod za nuklearnu sigurnost. Za obavljanje određenih poslova stručna organizacija mora ispunjavati organizacijske, tehničke i tehnološke uvjete te uvjete osiguranja kvalitete.

Stručna organizacija mora obavljati poslove stručno i kvalitetno u skladu s važećim propisima i pravilima struke, a u slučaju ustupanja pojedinih poslova, mora odrediti uvjete i zatražiti od podizvođača odnosno vanjskih suradnika njihovo ispunjavanje.

Stručna organizacija dokazuje ispunjavanje propisanih tehničkih i tehnoloških uvjeta na temelju referentnih projekata ili na temelju drugih radova koje je izvodila iz područja nuklearne sigurnosti, odnosno u kojima je sudjelovala u zadnjih pet godina. Stručna organizacija mora raspolagati tehničkim sredstvima i podacima koji osiguravaju uvjete za kvalitetno izvođenje radova, te mora imati odgovornu stručnu osobu iz područja nuklearne sigurnosti. Također, stručna organizacija mora provoditi program redovnog stručnog usavršavanja svojih zaposlenika te voditi evidenciju o stručnoj spremi, usavršavanju i ispitivanju svojih zaposlenika.

Stručna organizacija mora imati uspostavljen sustav osiguranja kvalitete, koji mora odgovarati jednom od međunarodnih standarda.

Postupak za izdavanje rješenja o obavljanju određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti pokreće se na zahtjev stručne organizacije. Radi ocjenjivanja ispunjavanja uvjeta podnositelja zahtjeva, ravnatelj Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost imenuje vodećeg ocjenjivača, stručne ocjenjivače i stručnjake specijaliste iz područja nuklearne sigurnosti za koje je podnositelj zahtjeva zatražio ocjenjivanje. Na temelju mišljenja vodećeg ocjenjivača i činjenica utvrđenih u provedenom postupku, Državni zavod za nuklearnu sigurnost donosi rješenje o obavljanju određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti, koje važi 2 godine.

**PRIJEDLOG PRAVILNIKA O UVJETIMA NUKLEARNE
SIGURNOSTI I ZAŠTITE ZA SMJEŠTAJ, PROJEKTIRANJE,
GRADNJU, UPORABU I RAZGRADNJU OBJEKTA U KOJEM SE
OBAVLJA NUKLEARNA DJELATNOST**

Ovim prijedlogom Pravilnika propisuju se uvjeti nuklearne sigurnosti i zaštite za smještaj, projektiranje, gradnju, uporabu i razgradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost.

U poglavlju II ovog prijedloga Pravilnika propisani su uvjeti nuklearne sigurnosti za smještaj objekata u kojima će se obavljati nuklearna djelatnost. Lokacija za smještaj objekata u kojima će se obavljati nuklearna djelatnost utvrđuje se na temelju općih eliminacijskih kriterija. Dodatno, lokacija za smještaj nuklearnih elektrana utvrđuje se na temelju posebnih eliminacijskih kriterija za nuklearne elektrane i usporedbenih kriterija za nuklearne elektrane. Također, lokacija za smještaj odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada u dijelu u kojem se odlaže radioaktivni otpad porijeklom iz reaktora, utvrđuje se na temelju posebnih eliminacijskih kriterija i usporedbenih kriterija. Vlada Republike Hrvatske je 1992. godine donijela zaključak o utvrđivanju navedenih kriterija.

U poglavlju III ovog prijedloga Pravilnika propisani su uvjeti nuklearne sigurnosti za projektiranje objekata u kojima će se obavljati nuklearna djelatnost. Uz opće uvjete za projektiranje, propisani su i posebni uvjeti za projektiranje objekata u kojima se obavlja nuklearna djelatnost s nuklearnim reaktorima te posebni uvjeti za projektiranje odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada u dijelu u kojem se odlaže radioaktivni otpad porijeklom iz reaktora. Lokacijska i građevinska dozvola za gradnju objekta u kojem se obavlja nuklearna djelatnost, odnosno dozvola za uklanjanje tog objekta, ne može se izdati bez potvrde Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost o usklađenosti idejnog odnosno glavnog projekta s propisanim uvjetima.

U poglavlju IV ovog prijedloga Pravilnika propisani su uvjeti nuklearne sigurnosti za gradnju, puštanje u pogon, pogon, razgradnju i zatvaranje objekata u kojima se obavlja nuklearna djelatnost. Uz opće uvjete za gradnju, puštanje u pogon, pogon, razgradnju i zatvaranje, moraju biti ispunjeni i posebni uvjeti za objekte u kojima se obavlja nuklearna djelatnost s nuklearnim reaktorima te načela za zatvaranje lokacije odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada u dijelu u kojem se odlaže radioaktivni otpad porijeklom iz reaktora.

Temeljem članka 8. Zakona o nuklearnoj sigurnosti [1] navedeni Pravilnik može se donijeti samo uz prethodno pribavljenu suglasnost ministra nadležnog za poslove prostornog uređenja i graditeljstva i ministra nadležnog za poslove zdravstva.

ZAKLJUČAK

Opisanim pravilnicima detaljnije se uređuje područje nuklearne sigurnosti u Republici Hrvatskoj i usklađuje s međunarodnom praksom, a posebice s praksom zemalja Europske Unije.

LITERATURA

- [1] Zakon o nuklearnoj sigurnosti, "Narodne novine" br. 173/03
- [2] Pravilnik o obavljanju nuklearne djelatnosti, "Narodne novine" br. 74/06
- [3] Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati stručne organizacije za obavljanje određenih poslova iz područja nuklearne sigurnosti, "Narodne novine" br. 74/06

NEW NUCLEAR SAFETY REGULATIONS

Nevenka Novosel, Matjaž Prah and Ankica Čížmek
State Office for Nuclear Safety,
Ulica grada Vukovara 284, Zagreb, Croatia
e-mail: nevenka.novosel@dzns.hr

Beside new Ordinance on the control of nuclear material and special equipment (Official Gazette No. 15/08), from 2006 State Office for Nuclear Safety (SONS) adopted Ordinance on performing nuclear activities (Official Gazette No. 74/06) and Ordinance on special conditions for individual activities to be performed by expert organizations which perform activities in the area of nuclear safety (Official Gazette No. 74/06), based on Nuclear Safety Act (Official Gazette No. 173/03).

The Ordinance on performing nuclear activities regulates the procedure of announcing the intention to perform nuclear activity, submitting an application for the issue of a license to perform nuclear activity, and the procedure for adoption a decision on issuing a nuclear activity license. The Ordinance also regulates the contents of the application form for the announcement of the intention to perform nuclear activity, as well as of the application for the issue of a nuclear activity license and the method of keeping a nuclear activity register.

The Ordinance on special conditions for individual activities to be performed by expert organizations which perform activities in the area of nuclear safety regulates these mentioned conditions, whereas compliance is established by a decision passed by the SONS. Special conditions for individual activities to be performed by expert organizations which perform activities in the area of nuclear safety are organizational, technical, technological conditions and established system of quality assurance.

In 2007, SONS finalized the text of new Ordinance on nuclear safety and protection conditions for location, design, construction, operation and decommissioning of facility in which nuclear activity is performed. This Ordinance regulates nuclear safety and protection conditions for location, design, construction, operation and decommissioning of facility in which nuclear activity is performed. This Ordinance defines facilities in which nuclear activity is performed. Beside general conditions for location, design, construction, operation and decommissioning of facility in which nuclear activity is performed, this Ordinance regulates specific conditions for location, design, construction, operation and decommissioning of nuclear power plants or facilities with nuclear reactors and for radioactive waste disposal facilities.